

25th HELSINKI INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

Rakkautta & Anarkiaa

20.-30.9.2012 www.hiff.fi

Sixto Rodriguezin ura tyrehtyi detroitilaisiin pikkukuppliin 1970-luvun alussa vain kahden albumin jälkeen.

Kadonneen supertähden jäljillä

Sixto Rodriguez teki 1970-luvun alussa kaksi albumia ja katosi. Ruotsalaisdokumentti kertoo nyt hänen uskomattoman tarinansa.

Jarkko Jokelainen HS

VIIME keskiviikkona on ollut kuulutkaan laulajasta nimeltä Rodriguez. Sen jälkeen on oltu oikeastaan muuta kuunnellutkaan.

Syynä on dokumenttielokuva *Searching for Sugar Man* (Sugar Mania etsimässä), jonka dvd-levy löydettiin käteeni. Tämä on mahtava, alusti kollega. Eikä ollut väärää. Katsoin dokumentin. Ja katsoin sen heti perään toisen kerran. Se oli niin pysäyttävä.

RAKKAUTTA ja anarkiaa -festivaalilla esitettävä dokumentti jäljittää Sixto Rodriguezin mysteerin. Meksikolaisesta Detroitissa äänitettiin 1970-luvun alun Detroitissa kaksi albumia, mutta molemmat tornasivat kiviseinään.

"Levyt myivät Amerikassa ehkä kuusi kopiota", kertoo levy-yhtiön omistaja Clarence Avant dokumentissa. Levy-yhtiö purki sopimuksen, ja Rodriguez päätyi työskentelemään rakennustyömailla. Hänen uransa oli ohi ennen kuin se oli todella alkanut.

Rivien välissä *Searching for Sugar Man* kertoo musiikibisneksen raadollisuudesta: kuinka pienestä menestyksestä ja onnista ovat lopulta kiinni. Periaatteessa Rodriguez olisi voinut osua samaan saumaan, jota teki aikalaistensa, kuten Bob Dylan, Neil Young tai Nilsson, supertähti. Hänen levynsä olivat puhuttelevaa urbaania folkia, jota oli kevyesti ajamukaistettu popkediäillä. Taustajoukoissa oli tuttuja nimiä Motown-levy-yhtiön palikkailloista.

Mutta kaikki palaset eivät kohdanneet, ja Rodriguez vaipui unohdukseen.

PAITSI että aivan toisessa todellisuudessa hänestä tuli supertähti. Rodriguezin albumi löysi tiensä Etelä-Afrikkaan, jossa siitä tuli joka kodin peruslevy ja hänen radiokaalit sanotuksensa ruokkivat nuorison muotohalua.

Ongelma oli vain siinä, että kukaan ei kertonut Rodriguezille hänen saavuttamastaan suosiosta. Yhtäilalla pimenossa elivät eteläafrikkalaiset, joille oli kerrottu Rodriguezista vain se, että hän oli lopulta tehnyt itsemurhan.

Tässä asetelmassa, jota ruotsalainen

RAKKAUTTA JA ANARKIAA
20.-30.9.

ohjaaja Malik Bendjelloul lähti purkamaan dokumenttiansa.

BENDJELLOU tornasi Rodriguezin tarinaan matkustamalla puolen vuoden ajan Afrikassa muutama vuotta sitten. Saavuttuaan Kapkaupunkiin hän poikesi paikalliseen levykauppaan, jossa puodintäijä Sugar alkoi avata Rodriguezin mysteeria.

"Tarina oli melkein liian hyvä olaksen totta", päivittelee Tukholmasta tavoitettu ohjaaja. "Se oli kuin suoraan Hollywoodin käsikirjoituksesta, mutta se oli totta. Rodriguez teki erittäin raskasta työtä

"Rodriguez teki erittäin raskasta työtä rakennustyömailla, mutta samanaikaisesti hän oli tietämättään suosituimpi kuin The Rolling Stones."

rakennustyömailla, mutta samanaikaisesti hän oli tietämättään suosituimpi kuin The Rolling Stones. Kontrasti oli niin miellipuolinen, että minun oli tartuttava aiheeseen."

Eteläafrikkalainen levypomo kertoo dokumentissa, että Rodriguezin levyjä on myyty ainakin puoli miljoonaa ja rojalit maksettiin tunnistuksesta Amerikkaan.

Miten on mahdollista, etteivät tietä tai rahat saavuttaneet Rodriguezia?"

"Rahojen kohtalo on edelleen mysteeri. Ainakaan Rodriguez itse ei tiennyt suosioistaan mitään, eivätkä rahat koskaan päätyneet hänelle. Niiden on täytynyt päätyä jonkun muun taskuihin, mutta kukaan ei tiedä minne."

Dokumentissa sytyttävä sormi osoittaa Clarence Avantia, joka silmin nähden hermostuu mutta ei myönnä mitään.

LOPETA tämän artikkelin lukemisen tähän, jos haluat säilyttää dokumentin käänteet avoimuksena. Jatkossa on luvassa juonipaljastuksia.

Searching for Sugar Manin loppuosalla nimittäin paljastuu, että eteläafrikkalaisille oli vuoditymentien ajan syötetty karkeasti väärää tietoa. Rodriguez ei ollut ampu-

nut luotia päänsä läpi keikkansa päätteeksi. Hän ei ollut sytyttänyt itseään tuleen lavalla.

Rodriguez löytyi nuhjuisesta detroitilaisesta lähiöstä elävänä. Hän on nyt 70-vuotias.

Tämä paljastui lukuisten sattumien kautta 1990-luvun lopussa, ja Rodriguez lennätettiin kiertueelle Etelä-Afrikkaan. Allistys oli molempuolista, kun paikalliset ihmettelivät suosikkina ylösnousemusta ja Rodriguez hysteerisiä tuhansien ihmisten yleisöjä.

"Uskoin tarinan olevan todella totta vasta nähtyäni videoita näistä keikoista", kertoo Bendjelloul. "Olin pitänyt sitä vain fanien liioitteluna. Mutta hän todella oli yhä suuri tai suurempi Etelä-Afrikassa kuin Elvis, The Rolling Stones tai The Beatles."

Dokumentin kuvaukset värvä ohjaajan lopulta Detroitiin, jossa hän kohtasi vaatimattomasti elävän ja hiljaisen Rodriguezin.

"Rodriguez oli hyvin ystävällinen, mutta ei yksinkertaisesti pitänyt kameroiden edessä olemisesta", hän kertoo. "Kysy ei ollut siitä, että hän olisi heittäytynyt hankalaksi. Hän ei vain pitänyt siitä. Lopulta se oli minusta hyvin kaunista. Hän ei puhu paljon, joten hän jätti mysteerinsä edelleen avoimeksi."

DOKUMENTIN ansiosta Rodriguezin elämästä tapahtuu jälleen suuria. Hän kiertää parhaillaan Yhdysvalloissa ja loppuvuodesta Britanniassa.

"Aiemmin kukaan ei tiennyt, kuka hän on, edes Detroitissa. Hän kulki kaupungin katuja kitaralausken kanssa, mutta kukaan ei koskaan pysähtynyt häntä soittamaan", häämäästelee Bendjelloul. "Nyt hän on ensi kertaa kiertueella Yhdysvalloissa, ja viime kussa hän vieraili David Lettermanin show'ssa – yhtiäkkiä viisi miljoonaa ihmistä näki hänet. Hänen elämänsä on todella muuttunut, ja hän on viimein saanut hyväksyntää."

"Hienoa tässä on se, että hän on yhä hyvä artisti. Rodriguez ei koskaan lopettanut, joten hän laulaa ja soittaa edelleen hyvin. Ja onneksi hän eli tarpeeksi kauan todistaakseen tämän, toisin kuin esimerkiksi Nick Drake, joka ehti kuolla ennen myöhemmin tullutta suosiotaan."

"Se on niin kaunista. Hän voi vihdoin nähdä, kuinka yleisö huutaa ja iloitsee hänen konserteistaan."

Searching for Sugar Man esitellään Kinopalatsi 10-salissa 25.9. klo 18.45. Elokuva esitellään Yle Teemalla ensi vuonna.

FAKTA

Searching for Sugar Man

■ Ruotsalais-britannialaista tuotantoa olevan *Searching for Sugar Man* -dokumentin on ohjannut ruotsalainen Malik Bendjelloul, 35, joka työskenteli aiemmin SVT-kanavan toimittajana.

■ Dokumentti sai ensi-iltansa tammikuussa Yhdysvalloissa Sundance-festivaaleilla, jossa se sai tuomariston erikoispalkinnon sekä parhaan ulkomaisen dokumentin yleisö-palkinnon.

■ Elokuva kertoo detroitilaisesta laulaja-lauluntekijästä Sixto Rodriguezista, joka julkaisi kaksi albumia: *Cold Fact* (1970) ja *Coming from Reality* (1971). Amerikkalainen levy-yhtiö Light in the Attic julkaisi levyä uudestaan 2009.

Searching for Sugar Man on ruotsalaisohjaaja Malik Bendjelloulin esikoisen.